

Raad voor de Volksgezondheid & Zorg

Publieke gezondheid

Advies van de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg
Workshop NCVG April 2007

Raad voor de Volksgezondheid & Zorg

Waarom een advies over publieke gezondheid

1. Nederland is zijn plaats in de top 5 EU verloren
2. Preventie is belangrijk voor realisatie aantal maatschappelijke doelstellingen
3. Nieuwe bedreigingen komen op ons af (overgewicht, diabetes mellitus, depressie en angststoornissen)
4. Lagere sociaal economische milieus vooral getroffen (hart en vaatziekten, overgewicht en roken)

Raad voor de Volksgezondheid & Zorg

Vragen voor de RVZ

1. Welke aandoeningen en risicofactoren vragen de komende jaren de aandacht en verdienen prioriteit?
2. Waarom is het vaak zo lastig gebleken om volksgezondheidsproblemen aan te pakken?
3. Welke beleidsstrategie is aangewezen om deze problemen wel effectief te adresseren?

Raad voor de Volksgezondheid & Zorg

Aanpak van het advies

Vraag 1: Geput uit andere bronnen RIVM en Universitaire Centra

Vraag 2 en 3: Analyse van vier voorbeeld problemen:

1. Overgewicht bij kinderen
2. Psychische problemen in de arbeidssituatie
3. Vallen bij ouderen
4. Fijnstof.

Welke aandoeningen vragen de komende jaren de aandacht: Totale bevolking

Kwaliteit van leven

- Psychische aandoeningen
- CHZ
- Artrose

Ziektebelasting

- CHZ
- Angststoornissen
- Beroerte
- COPD
- Alcoholafhankelijkheid
- Depressie

Meeste kosten

- Verstandelijke handicap
- Dementie
- Beroerte
- CHZ

Sterfte

- CHZ
 - Beroerte
 - Kanker
- Diabetes mellitus

Risicofactoren

Risicofactor	Verloren levensjaren (%)	ZJE%	Ziekte last in DALY	Kosten van ziekten %
Roken	20,9	7,1	13,0	3,7
Verhoogde bloeddruk	10,8	5,6	7,8	3,3
Te weinig groente/fruit/vis	9,2	3,9	6,1	2,0
Overgewicht	5,8	12,7	9,7	2,0
Lichamelijke inactiviteit	4,9	3,5	4,1	1,4
Verhoogd cholesterol	3,3	2,2	2,7	0,7
Overmatig alcoholgebruik	2,7	5,4	4,5	0,4
Verzadigd vet	0,9	0,6	0,8	0,2

Bron: VIV 2006

Raad voor de Volksgezondheid & Zorg

Prioriteiten per leeftijdscategorie

- Jeugd
Aangeboren afwijkingen,
handicap, astma/COPD
Overgewicht en alcoholgebruik
- Arbeidsproductieve leeftijd
Bewegingsapparaat, chronische
aandoeningen en psychische
problemen
- Ouderen
Depressie en angststoornissen en
accidentele val
- Omgeving
Sociaal: lage SES
Fysieke omgeving: Voedsel, water,
geluidsoverlast en luchtkwaliteit

Rendementen van de inspanningen

Preventie als economisch goed:

- Primaire preventie meeste winst en grootste onzekerheidsmarge
- Macro niveau: preventieprogramma's vaak doelmatig maar causaliteiten niet goed aantoonbaar
- Microniveau: doelmatigheid moeilijk te meten
 - Termijn beoogde effecten
 - Diversiteit programma's
 - Groot aandeel indirecte en unprices kosten
- Opbrengsten breed definiëren

Conclusie analyse vier casus

	Overgewicht bij kinderen	Psychische problemen in de arbeidsituatie	Vallen bij ouderen	Fijnstof
Onzekerheid kennis				
– Onzekerheid over risico	Gemiddeld	Gemiddeld	Klein	Gemiddeld tot groot
– Onzekerheid over interventies	Groot	Gemiddeld	Klein	Gemiddeld
Aanpak moeilijk aan te sturen				
– Aantal determinanten (aangrijpingspunten)	Groot	Gemiddeld	Groot	Gemiddeld
– Diversiteit actoren	Groot	Gemiddeld	Gemiddeld	Groot
– Aantal sectoren (cultuurverschillen)	Groot	Gemiddeld	Gemiddeld	Groot
– Diversiteit doelen en belangen	Gemiddeld	Groot	Gemiddeld	Groot

Consequenties

- Door gebrekkige kennis over risico en effectieve interventies:
 - Ontbreekt de urgentie om partijen aan tafel te krijgen
 - Ontbreken de argumenten om partijen aan tafel te krijgen
- Partijen komen uit uiteenlopende sectoren en culturen en komen en andere doelen en belangen hebben:
 - Komen zij elkaar niet 'vanzelf' tegen in de bestaande overleg structuren
 - Hebben zij geen ervaring met samenwerking
 - Onderschrijven zij niet altijd direct het gezondheidsbelang
- Probleem is lastiger aan te pakken naarmate het hoger scoort

Hoe kunnen deze problemen wel effectief geadresseerd worden?

1. Breng actoren samen en start een proces dat kennisontwikkeling mogelijk maakt en creatieve oplossingen faciliteert
2. Identificeer en verbind in dat proces de belangen
3. Betrek vooral ook de burger en de zorgverzekeraar
4. Doe dit ook op interdepartementaal niveau
5. Benut internationale contacten
6. Verbeter de aansluiting van de kennisinfrastructuur

Raad voor de Volksgezondheid & Zorg

Ad 1 organiseer een proces dat samenwerking en kennisontwikkeling mogelijk maakt

- Creëer een nieuwe overlegstructuur
- Besteed veel aandacht aan het ontwikkelen van een gemeenschappelijke visie
- Inventariseer alle ideeën over oplossingen (kennisontwikkeling)
- Prioriteer deze gezamenlijk
- Verdeel de pijn en zorg voor uitruil

Contrasting Approaches

<i>Rational, managerial approach</i>	<i>Complex adaptive system</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Organisation is a machine 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation is an organism adapting to its environment
<ul style="list-style-type: none"> • Plan and control 	<ul style="list-style-type: none"> • Learn and adapt
<ul style="list-style-type: none"> • Ideas produced by specialists/experts 	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas can emerge from anyone
<ul style="list-style-type: none"> • Implementation is well planned and can be a replication of structures and processes that have worked elsewhere 	<ul style="list-style-type: none"> • Can be informed by what has worked elsewhere but must be adapted to local context
<ul style="list-style-type: none"> • Primarily an issue of evidence dissemination 	<ul style="list-style-type: none"> • Primarily an issue of sharing knowledge through social relationships and adapting ideas to local settings
<ul style="list-style-type: none"> • Health care organizations are largely similar 	<ul style="list-style-type: none"> • Health care organizations are similar in some ways but also have important unique characteristics

Identificeer en verbind belangen

- Gezondheid is slechts één van de belangen
- Ga na wat de prioriteiten van de andere partij zijn en gebruik die
- Verkoop het gezondheidsbelang
- Beïnvloed zondig belangen (shame and blame en incentives)
- Vergeet de burger niet
 - Weerstanden zijn soms onvermoed en makkelijk te verhelpen
 - Niet alleen calculerend en uit op eigenbelang
 - Ook op sociale acceptatie en inbedding

En ook de verzekeraar.....

- Mogelijkheden binnen handbereik
 - Protocollen en richtlijnen
 - Kwaliteitscriterium bij zorginkoop
 - Vooral bij meer vraag van klanten
- Mogelijkheden voor de toekomst (opinie verzekeraars)
 - Meerjarige polissen
 - Hoger eigen risico
 - Uitbreiding compensatie normsystematiek
 - DBC ?
- Mogelijkheden toekomst RVZ
 - WTG express
 - Stimuleringsregeling

Raad voor de Volksgezondheid & Zorg

Verbeter kennisinfrastructuur

- Vergroot de mogelijkheden voor determinantenonderzoek
- Verbreed de doelstellingen (ook implementatie buiten directe domein PH)
- Vergroot de creativiteit (niet alleen RCT) maar meer ruimte voor experimenteren
- Pas organisatie van kennisinfrastructuur aan de aard van het probleem aan
- Idem financiering

Raad voor de Volksgezondheid & Zorg

Creëer de juiste randvoorwaarden

- Regionale VTV
- Integrale kosteneffectiviteitanalyses en investeringsbeslissingen
- Vaardigheden verbeteren
- Investeer in gezondheid